

ఓమ్.

నచ్చిదానందగురవేనమః.

దైవస్వరూపముజేందిన.

వేమన్నయోగీశ్వరులచరిత్రము.

స్వానుభూతిరసావేశముగా.

లోలోపకారంబుగాచెప్పిన ౧౦౦ - పద్యంబులకు

తాత్పర్యంబులు.

శ్రీమూక - బాలస్వరూపానందస్వామినారి

పాశ్రుదైన,

యక. వి. యస్. కందసామిదాసుచే

వ్రాయబడి,

కెన్నపురి,

ఇట్టా - పార్థసారధినాయనివారి

స్వకీయ.

శ్రీపద్మనాభవిలాసముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపించి ప్రచురింపబడియె.

1907.

வேலந்ந பத்யம்.

సచ్చిదానందగురువేదము.

వేమన్న యోగీశ్వరుల చరిత్రము.

ప్రశిద్ధిజెందిన భరతఖండమునకుదక్షిణభాగంబునగోదావరి, కృష్ణా
సంధిలకు మధ్యలో మచలీబందరుజిల్లాతోచేరిన కొండేటిదుర్గమును
స్థాపించిన రాజుగాయుండిన అన్నవేమన్నయనువారి నహూదకులైన
శ్రీవేమన్నయను యోగీశ్వరుల చరిత్రము.

పెద్దవేమన్న కెడ్డియనువారు కొండేటియను పర్వతమున వశించు
మనుధర్మశాస్త్రప్రకారమువంటలయందుకప్పముపుచ్చుకొని మనునీతి
క తల్లితండ్రి బిడ్డలనుగాచునట్లుగా కాపులనుగాపాడుచువచ్చెను.

వెట్టివేమన్నయనువారుఅధిపతియొక్కకన్యకనహూదకులుగనుక
పాట లేక వేష్యమోహము యధికరించిదానియొక్కమోహపాశంబున
- వివాహము లేక వెరచి యది యడిగినంతయు తప్పక యిచ్చుకొని
తింబగళ్ళున్న దానికి ఊడిగముచేసుకొని యుండెను.

ఆవేష్యయున్న వెట్టి వేమన్నను పక్షిగా జేయవలెనని తలంచి
యింటియందుగడుఆభరణములుయంతయుంగొనిరమ్మనిబోకు బెట్టును
వేమన్నయున్నయింటియందుగడుఆభరణములన్నియుతప్పకదొంగిలించుకొ
నియిత్తురు వీరియొక్క అన్నభార్య వీరిని చిన్నప్రాయ మందుండి
లాగుపెంచినదానివల్ల వీరు యేది యడిగినప్పటికిన్నితప్పక యిచ్చుకొని
పాడుచువచ్చెను.

ఒకదిగంబున వేష్యవేమన్ననుజూచిఓ వెమన్నా ! నీవుమీగనిది నేగా?

కంతనుండు ధరించియుండు ముత్యాల హరిమును గొని వచ్చిన యెడల నా యింటికి రావచ్చును. లేని యెడల నా ఇంటిశ్రోవ రాకూడదని ఆజ్ఞ పరచి యతి శీఘ్రముగా తెమ్మని పంపెను. వేమన్నయు దానికి లోబాటిబుద్ధులుచెప్పియు అది నినినదానివల్ల తనకు యేమియు గోచకటభగవంతుడా! యిఖయేమిచేయుదునుకంతమండుముత్యాలహరిము నేనెట్లుదొంగిలించుకొనినత్తును నాయొక్క వదినెగారి కంతంబున యెప్పుడునుండు వస్తువుగదా నేనడిగితెయిచ్చునా యిదియో ముత్యాల హరిము యియ్యక రాకూడదనిచెప్పెను. అకయేమి చేయుదును యని మనోవ్యాకూలముజెంది తనయింటికి వచ్చి యొకమూల చూచి దుప్పటి ముసుకుగప్పి అన్నము తినక శయనించుకొని అదియేచింతగానుండెను.

ఇట్లుండగా వదినగారు బంటులనుబిలచి యేలయింక కట్టివేమన్న అన్నముతినుటకుఇంటికిరా లేదు వేశ్యఇంటిలోబోయి చూచిరండనిబంపగా బంటులు బోయి అచటయంతయువెతకి గానకయితను శయనించియుండు చోటుకనిపెట్టి దేవికిచెప్పిరి అంతలో వదినగారు వీరుండు చోటునకువచ్చి వీరిముసుకునుతీసి తట్టిలేపి నీకేల అన్నముతినకయున్నావు యనియడుగగా వేమన్న యేదియుచెప్పకమానముగాయుండెను అంతలో వదినగారు అబ్బో నీకేటుకావలెను అది నావల్లసాధ్యమై తెయిచ్చెదనుచెప్పుముఅనియడుగగా వేమన్న అమ్మా! నీయొక్కకంత హరిముయిచ్చి తెఅన్నముతించునులేకపోతే తిననుఅవేశ్యయున్ను కంతహరిముతీచుకొనిరమ్మని ఆజ్ఞ పరచెనుఅటుల లేచి ఎడల నాయింటిదోనరాకూడదుయనిచెప్పెను అయక అకంతహరిము దాచి కిచ్చివేసి దానితో సంతోషముగాయుండును లేనియెడల నావ్రాణము ఇప్పుడుబోనిచ్చెదనుయనిచెప్పెను.

ఈరంగితినినిని యితనినుండువేశ్యనాహమి తెగగోయుటకు యిది మంచినదుముబని తనలో యెంచుకొనిఅమ్మా! నీవుయడిగినట్లుయిచ్చెదను అయితే వేజెప్పినట్లు యీ హరిముయిచ్చెదననిరాకు సత్యమూటబంపను యనిచెప్పెను అంతలో వేమన్న అలాగే యిచ్చెదను యని సత్యమువెచ్చెను.

అయితే యా హారముగొనిపోయి దాని నిర్మాణంబుగా రమ్మని హారము
తెంపికూటమంతయుచల్లి వేసి దాని యేర్పరచి యెత్తుకొనుమని చెప్పము యని
చెప్పి ఆరముతీసి చేతికిచ్చెను ఆతక్షణమేగొనిపోయి వేశ్యనుబిలచి నిర్మాణం
బుగా రమ్మని యీ అరమును తెంపిచల్లి దీనియేర్పరచి యెత్తుకొమ్మని అజ్ఞాపర
చెను. అలాగే వేశ్య వంగియేర్పరచగా మర్మస్తానమునుజూచి ఛీఛీ యివియే
మినాల్లు కాళ్ళుజంతువులకుండులాగు యున్నదని వెరచి యేమియు జెప్పక
తనయింటికివచ్చి వదినెగారికి నమస్కారముజేసి తల్లీ! నాకామమును వెరచ
జేసిన తల్లిగదాయని యనేకవిధములుగాధ్యానించియిల్లు వాకిలివిడచిపిచ్చి
పట్టినట్లు తిన్నలమీదయున్న బురదలయందున్న శయనించుకొని కాల
ముగడిపెను యిట్లుండగా యొక్కదినంబున తనయింటికి వచ్చి తనపదినె
యొక్క కుడిస్తన్యముపైతనగోటివల్ల రక్తమువచ్చునట్లు గీచిపోయెను ఇవి
యందరున్న చూచి వారిని దూషించనయిరి. యింతలో ఆ పతి వ్రత
వారిని చూచి మీరు వారిని దూషించ బోకు వారు యొక కార్యమును
గురించి చేసినారు అని తన పురుషుండు మొదలయిన వారికి ధైర్యం
బులుచెప్పి ఇట్లుండగామూడు దినంబులుతాళిపూపతివ్రతజలమువత్తుకొని
రాబోయెను యచటయొకనాగవర్పముయీ పెనుగరచివిషమెక్కి మూర్ఛ
జెందెను యీవింతనుచటయున్న వారందరున్నచూచి యీమెచచ్చిబో
యెనని యేడ్వనారంభించిరి యింతలోవేమన్నగీచినద్వారంబుగా విషమం
తయునువచ్చి కొంతసేపటికంతయుమూర్ఛ తెలియగల్గి వారినిజూచి చూచితి
రానీటికిగురించిదావారు యీ కార్యంబు చేయనయిరియని తనవారికిన్ని త
నపురుషునకున్న చెప్పియిల్లుచే రెను

కొన్నిదినంబులకు రమ్మట తనమహిమ వుండరికిన్ని బయలుపరచవలెనని
తలంచితనఅన్నగారిండ్లలోకాశీభూమిగీసియ నగు నరిపురములుకంటచేయ
గాపీనుయేటిపుచ్చకాయపండుచేయనారంభించి యీసంగతిఅన్నగారువిని
తనభార్యనుజూచియొక్కహర్షియే కెల్లెచ్చకాయపయకుచేయచున్నాడు నీ
పున్నువాడున్నబోంచేయమని అని చెప్పగా ఆపుత్రునిరాలు తనపురుషుని

జూచి వారిని హేళనము చేయబోకుమువారు వాటినించి ఫలములేక ఆకార్యము చేయబూనరుయనితగున్నై నమాటలు చెప్పియుండెను.

ఇట్లుండగా ఆయేటిపుచ్చకాయలు ఫలితమునకు రాగానే యొకదినంబున యొక ముసలిది ఆమార్గంబుగా బోయెను ఆ ముసలిదాని వేమన్న జూచి ఓ ముసలిదానా యొక్క డికిబోతున్నావు యనియడుగగా ఆయ్యా! నేను కూలిపని చేయబోయెనను యని చెప్పెను ఆ మాటలు విని వేమన్న నా వద్ద యీ యేటిపుచ్చకాయలు గోసినయెడల కూలియిచ్చెదనని చెప్పెను ఆ మాటలకు సమ్మతముజేందిముసలిది ఆయేటిపుచ్చకాయలను సాయంత్రము వరకు గోసి వేసి కూలియడిగెను వేమన్న మహానుభావులుగనుక తన చేతివల్ల యొక కాయ నెత్తి కూలి యిచ్చెను ఆ కాయ పుచ్చుకొని ముసలిది చింతాకాంతంబుజేందితన ఇంటికివచ్చెను ఇంతలో దానియొక్క పుత్రులు యెదురుగావచ్చి అమ్మా! యేల న్యాకూలముగా యున్నావు. కలాలియెచటయున్న చిక్కలేదాయనియడగగా ముసలిది నా కలానలారా! నేను తెలియక వెట్టి వేమన్న వద్ద కలాలిపనిచేయ నైతిని కలాలికిగా నుయీపుచ్చకాయయిచ్చి వాడు యని వారియెదుట వేసెను వారిలో యొకడు యధికకోపముజేంది వేమన్న నుమాషించి ఆ కాయను యెత్తి యింటియందువిసరిగొట్టెను అంతలో కాయబగిలీలో పలనున్న విత్తులన్నియు స్వర్ణమయంబుగా చెనరిబడెను యీ వింతను జూచి ఆశ్చర్యంబుజేదియరుచటదినము ఇంటి పనులు దీర్చుకొని యుండుననుబోయి కాయలుగోయ నైరి యపుడు వారికి తెలియకుండగా వైక్లొకరు నాలుగు కాయలు దొంగలించి పెట్టుకొన్నారు కలాలికిగాను వేమన్న యొక్క కిక్కిరింపుకాయను యిచ్చి పంపిరి॥

వారందరున్న వారివారి మంత్రాన్ని కొంగిలించిన కాయలను గొట్టి చూడగా యిచ్చునన్నియు నట్టివి త్రవములుండెను వేమన్న చేతివల్ల యిచ్చిన కాయ మాత్రము స్వర్ణమయంబుగా యుండెను యీ వింతలు చూచి ఆశ్చర్యంబునొంది ఆవర్ణతానారమందున్న వారందరున్న కాయగోసి బ్రతుకు చూడిరి.

ఈలాగు కాయల తనుగోసి కెందుకుపులుగాబోసి వేమన్న శనయిం టికిబోయి తననది నెగారిని చూచి అన్నగారిని యచకిరన్ముని చెప్పెను. అలా!

గేత్రపు త్తమరాలు సమ్మతముజెందెను యంతలో పెద్ద వేమన్న రెడ్డిగారుకొ
లుపుచావడివిడచియింటికిరాగా నేవారినిచూచి వేమన్న చెప్పినసంగతిచెప్పిపో
మ్మనెను. అన్నగారు యధిక హేళనముచేసినాకుయేటిపుచ్చ కాలులు గావ
లసినదిలేదునీకున్న వానికిదాపిచ్చిపట్టితిరిగెదరు నేనుపోజాలను యని చెప్పిరి.

ఇంతలోఆపుత్తమరాలు వారికిఉపచారవార్తలు చెప్పిపంపెను. ఇం
తలోఅన్నగారు రావడముచూచియెదురుజెందివారిని బిలిచుకొనివచ్చియూ
పుచ్చకాయగుప్పలను తనచేతివల్లయింటియొకగుప్పను మీగుమెత్తుకొను
ముయొకటిని దానధర్మంబులుచేయుము యనిచెప్పెను యామాటనువిని
సంతోషముజెందియొకకాయను యెత్తి వగలగొట్టిచూచెను వాటియందు
పుండుస్వర్ణవిత్తనములు జూచిఆశ్చర్యంబుజెంది వారు మహానుభావులని
యెంచి ధ్యానముజేసి వారిఆజ్ఞప్రకారముయొకటి దానధర్మముచేసియొకటి
తానెత్తుకొనెను పారుయేమిచెప్పినప్పటికిన్ని వారికిఅభ్యంతరములేకనడచు
కొనియుండిరి.

కొన్నిదినంబులుతాలి వారున్న వారిభార్యయున్న శివలోకప్రా
ప్తిజెందిరి వేమన్నస్వాములప్రభావముయెల్లచోటను ప్రశిద్ధిజెంగెను వీరుకు
ప్పలయదున్నమిట్టలయందున్నయింటితిన్నెలమీదయున్న కాలువలందు
న్న బురదలయందున్నబొర్లుకొనివాక్కునందొచ్చినట్లుపద్యములను చెప్పు
కొని కొన్నిగుప్పయందుబడియుండిన పెంకులమీదయున్న వ్రాసుకొని
యుందురు వీరుచేసిననపద్యంబులుబ్రహ్మకున్న లెక్కబెట్టుటకుసాధ్యబడ
కాలదనగా మనుష్యులకు సాధ్యపడ తరముయగునాప్రతిపద్యమున్న నా
స్థువిధభావములుగాయర్థముబుడెల్పుచున్నది. కొద్దిదినంబున వేమన్నస్వా
ములుఅణిమాదిచిత్తులనుయాడిలోకోపకారముగాపద్యములుచేసిమరిగిరి.

ఈవేమన్నస్వాముల మహిమలుల నేకముకద్దువాటియంతయువిస్త
ంచిచెప్పుటకు గ్రంథము విస్తారమగుననిసూక్ష్మముగా వ్రాయనైతిని.

అయ్యా! మహానముద్రమునకు ముందొక చిన్న కాలువబొలులా
! అనేకవిద్యప్రతాపపాండిత్యముజెందిన కవిశిఖామణులకుముందు వ్యాక

రణనూత్నంబెరుగని నేను లోకోపకారముగా వేమన్నమహానుభావులుజే-
సినపద్యంబులలో నూటికితాత్పర్యంబు వ్రాసియున్నానువాటియందులక్ష-
రభేదములున్న వదభేదములనుజూడకహంస యేలాగు నీరునువేరువరచి
పాలును త్రాగుచున్నదో అలాగునత్తులనుచేకొనిఅసత్తులను త్తమితురని
ప్రార్థించుచున్నాడను.

ఇవియిట్లుండగావ్యాకరణలక్షణంబుగ తాత్పర్యంబువ్రాసినయడల
అభావమువిద్వాంసులకేగానిపామరులకు ప్రయోజన పడజాలదు అవియో-
జ్ఞానకాండముకనుక బాలురుచదివినప్పటికిన్ని సందేహములేకదెలుసుకొను
టకుతాత్పర్యంబువ్రాయ నైతిని.

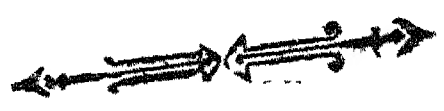
ఈపసిబాలుడు వేమన్నమహానుభావుల కటాక్షమువల్లనున్న నా-
గురుపీఠంబయిన. రోమనాథమహానుభావులకృపవల్లయున్న శ్రీమాన్ -
బాలస్వరూపానందస్వాముల అనుగ్రహమువల్లనున్న పెద్దలదర్శనంబువల-
నతెలిసినంతనూత్రము తాత్పర్యమువ్రాయ నైతిని.

యిట్లు,

శ్రీమాన్-బాలస్వరూపానందస్వాముల

పాత్రుడైన.

యన్. వి. యస్. కందస్వామిదాసుడు.

శ్రీ పరబ్రహ్మణే నమః.

వేమన్న పద్యములును

నాటి తాత్పర్యములు.

శ్రీకరంబుగ వేమన్న జెప్పినట్టి | పద్యముల నెవ్వరే నిపతనము చేయ!

జట్టి పురుషుండు మనుషుని నిట్టి పద్యములు | జెప్పరానట్టి వస్తువు జేరు వేమ

తాత్పర్యము.

సత్యజ్ఞానానుద పరబ్రహ్మస్వరూపమై మాయరహితుడై - తత్వ-
మ-శి-యను శృతి - యర్థమును లక్ష్యార్థముగా యనుసరించిన వారై న
వేమన్నానందగురువులవల్ల స్వానుభూతి రసావేశమువల్ల లోకోపకారముగా
ప్రసిద్ధిపరచిన పద్యములు ఏయొక్క మనుష్యుడై నానుసాధనసంతుష్టియనే
సంపత్తుతో - యనగా (నిత్యానిత్య వస్తువివేకము సుఖము కులై యనేక
భోగవిరాగము సమాదిమట్ల సంభక్తి మోక్ష ఇచ్చు) తాపత్రయముల అను
సరించి మాయ గుణంబుల గోసి భక్తివై రాగ్యమును చేకొని శ్రద్ధతో
వాక్యార్థముగా చూడక లక్ష్యార్థముగా యనుసరించిన యెడల జీవన్ముక్తులై
మనోవాక్యమునకు యందని (శ్వేత్య-విచారణ-ధనుమాసి - సత్తువాభక్తి-
సంసక్తి - నామిక - పదార్థగుణము) యనుజ్ఞానభూములకు మేలైన పదవి
ముక్తిగలిగి నచ్చిదానందస్వరూపుడై ప్రసిద్ధి చెందుదురు.

ఈ పద్యమునందు (శ్రీకరంబుగ) యని చెప్పటవల్ల యెన్నడు చెడని
స్థితియండుంబురనియుర్థము జ్ఞానాచార్యులందరు అధికారియైనరో? వానికి
మాత్రము పేదారిత విచారణ కావలెనుగాని యితరులు యనుసరించుట

అటయోగమనగా (యమము-నియమము-ఆసనము-ప్రాణాయామము-
ప్రతిక్షియాయాసము-ధ్యానము-ధారణము-సమాధి) యనియెనిమిది భాగ
ములుగాయున్నది.

రాజయోగమనగా (తారకము-సాంఖ్యము - అమనస్కము) యని
మూడువిధయోగములుగాయున్నది. యీరాజయోగమునేపరిపూర్ణఅఖం
డానందనిష్ఠయనబడును.

(వేదాన్నిసందర్శించుటపై చెప్పినవియేమనగా) నాల్గువిధకర్మము
లను గొసెనట్టి మహానుభావులుగనుకస్వయంప్రకాశంబైనబుద్ధిమాయయై
సప్రకృతిస్వరూపమునకు చెప్పినట్లుగానే జయముపరచినారు నామమహాప
క్రియలుప్రకృతి లేకజ్ఞానమునకు లేదు.

౧. శివకవులకు సవకవులకు!

శివభక్తికి తత్వమునకు చింతామణికి!

శివలోక బ్రహ్మకులకును!

శివునకుగురువునకు శరణుచేయురవేమా॥

తా॥ అత్మానందస్వరూపమునేమాచునట్టి సత్పురుషులకున్ను మా
యనుప్రపంచసుఖమునువిడచినిష్కళంకముగాబ్రహ్మమునే ధ్యానించు
జ్ఞానులకున్ను అత్మానంద శ్రద్ధకున్ను యదార్థస్థాపితమునకున్ను పరోక్ష
గాఢానమునకున్ను బ్రహ్మచంద్రునను నిత్యసుఖమును యనునరించిన మహా
నుభావులకున్ను ఆఖండకలి గూర్ఖ పచ్చిదానంద న్యాయం ప్రకాశంబైన
వతమాత్మస్వరూపమునకున్ను మేలైనస్థావరమునకు శృతి యుక్తి, అను
భవముపల్లి ప్రశిద్ధిపరచునట్టి ఆచార్యులకున్ను, త్రికరణశుద్ధిగలిగి వంద
నకుచేయుచున్నాను యనిభావము.

(శివకవులకు) ఈలాగుచెప్పుటవల్లకొందరు శివునియొక్కభక్తులకు
అయర్థముచెప్పుదురు. శివుమయనుపదమునకుమంగళకరము లేక పరమా

వందస్వరూపముననుచు వియ్యండువాడును తెలిసికొనుట.

౨. శేషునయనుయోగి వెలసెనోకమునోన!

పూజలిడుడు పూజ్యపురుషులార!

పూజలిడినయంత భుక్తియు క్తులనిచ్చు!

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమా॥

తా॥ ఈలోకమున శేషున్నయను యోగీశ్వరులు యందరికిన్ని శేషి
యునట్లు తన స్వారు భవమును రహస్యార్థము లంతా తెలియపరచితా
నున్న ఆలాగే మొదట మామును యనునరించి వాటి విషయాదులను
తామర ఆకులాగు అంటకుండక అనుభవించి వాటి దుష్కరములను తెలి
యపరచి వాటినివదలియోగాభ్యాసంబులను అనుసరించి వాటివల్ల లభించు
అనుభూతి చిత్తుగుణములను బహులుపరచి నిష్కళంక సమాధియొక్క
గుణములను అనుసరించు మాత్రము గలుగు చిత్తు ప్రభావములను చూపి
యన్నారగుక ఓజ్జాచులారా! వారిని పరమచైతన్యస్వరూపముగా మ
నోపూజలు చేయుము - అట్లునునో పూజలు చేసినయెడల యిహ పరసౌ
ఖ్యములిచ్చి మిమ్ములను జీవన్ముక్తులుగా జేయుదురు

(విశ్వదాభిరామ వినుర వేమా.) యను చరణమునకు లోకమును
రక్షించు పరమాత్మునకు మనోహరమైన ఓ నేమన్నా వినుముయని కొంద
రు ఆడుదురు లోకమును సృష్టించిన సర్వస్వరూపుడైన ఓరామా - వినువే
మా - యని యిక కొందరు తాత్పర్యము చెప్పుచున్నారయూరెండుయ
త్థమున్న యోగించునెడల ఒకటియనువిత్యాసముబడలేదు ఎట్లనగా, వీరు
బ్రహ్మజ్ఞాని గనుక పుట్టించుట - రక్షించుట - చేరువుట) యను మాడు
గుణంబులున్న సరమాత్మస్వరూపముయొక్క కార్యముగనుక వీరినద్దన్నగలి
గియున్నదని యందరికికిన్ని తెలుసునట్లు (విశ్వ దాభిరామ) యనిదాని ప్రశి
ద్ధిపరచియున్నాడు (వినుర వేమా) యనుటవల్ల నామరూపక్రియాప్రకృ
తిప్రంబులను అనుసరించి బయలుపడిన దానివల్ల ఆ ప్రకృతి తన్ను

జ్ఞాములేనివానిగా చేయును యనుపద ములాగు అప్పుడప్పుడు ప్రకృతి
యైనమనస్సునకు జ్ఞానమైనఆత్మజ్ఞానమున్ను గలుగ జేసుకొని వచ్చినట్లు
చెప్పుతున్నాను.

3. ఆశ్మశుద్ధిలేని యాచారమతియేల!
బాండబుద్ధిలేని పా'మేల!
చిత్తశుద్ధిలేని శివపూజయాలరా!
విశ్వదాభిరా మనినురవేమా॥

తా॥ ఆత్మా అనాత్మా యని క్రియలు తెలియక గుూముట్టు దే
హమునుజలమువల్ల శుద్ధిపరచిమతసంబంధమువల్లతనకు లేనట్టి ఆచార్యము
లను అనుసరించుటవల్లతనకు గలుగుప్రభ్యాతియేమి? విషయానందముపై
బడునుగానివిడిచిపోవురా! పాత్రములను లో భాగము శుద్ధిపరచి వంట
కముచేయుటవల్లవంటకమురుచిపక్వమగునా! యొకప్పుడున్నురుచిపక్వపడ
దు చిత్తశుద్ధియనగాచిత్తముదనుసరించకవాటిదోషగావిడచిపెట్టిఈశ్వర
పూజలు బైరంగముగా చేయుటవల్ల కలుగు ఫలితమేమి లోకుల
వల్ల ప్రశిద్ధిగాని మోక్షదాయకముకలుగునాగనుకయెట్లుబాండమునులో
భాగముశుద్ధిపరచకవండునట్టివంటకమురుచిపడదోఅలాగులోశుద్ధి లేక ఆచా
ర్యములుఅనాచార్యములుగలవి మనస్సువల్ల చేయనిపూజలు చేసియున్న
నిష్ప్రయోజనము.

ఆశ్మశుద్ధిగలిగిన రికి ఆచారములు పనిలేదు. మనూ పూజలుచే
యువారికికిలలవల్లప్రయోజనములేదు.

౪. కల్లుగురుడుకట్టు నెల్లకర్మములు!
మధ్యగురుడుకట్టు మంత్రచయము!
ఉత్తిమిండుకట్టు యోగసాంబ్రాజ్యంబు!
విశ్వదావీరామ వినురవేమా॥

తా
తా
గ
వ

తా॥ ఈ ప్రపంచమందు మూడు విధములైన ఆచార్యులు యుండునని అవియే వియనగా, మతాచార్యులు తనకు లేనట్టి అనుష్ఠానములంతయును రించవలయునని వడలకు దిట్టపరచి దాను మోక్షదాయకుడు కావలెనని యిటు చేసిన యెడల యింద్రపురము బ్రహ్మపురము తనకు లభించునని చెప్పి గావలసిన ద్రవ్యములు అపహరించుకొని తాను చెడినదిగాక తన్ను అనుసరించి నవారిన్ని యెరచితాను వారివల్ల పూజింపబడ్డవాడై యుండుడు అటువంటి వారు వేషధారులని యెరుగవలెను.

ఇక కొన్ని ఆచార్యులు మంత్రయోగమును మాత్రము కామితార్థము గాడపడేశించి వాటివల్ల మోక్షము లభించునని భోధింతు పవారిని మధ్య ఆచార్యులని తలంచవలెను. కారణ ఆచార్యులు యీ ప్రకృతి మాయా స్వరూపమని వీటివల్ల చేయు కర్మములు తనకు లభించననిన్ని ఆత్మజ్ఞులై క్యసంధానము సాధించి కొనవలెనని ఉపదేశించి వత్తురు సద్బోధకులను జ్ఞానాచార్యులని చెప్పుదురు.

౧౬. నిక్కమైన మంచి నీల మొక్కలెచాలు!
తలుకు బెళుకు రాళ్ళు తట్టడేల!
చక్షువు పద్యమరయ చాలదా యొక్కపైన!
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ నిష్ప్రయోజనమైన రాళ్ళు యొక గం పెడు పెట్టుకొని యుండుట కైనా యధిక వెలగలిగిన వజ్రము యొకటం బెబాగుగా దాటిలాగే యనేకవిధమైన శాస్త్రములను చదివి యనేకవిధక్రియలు చేయుటకై సనుజ్ఞానమును లుగజేయు యొక పద్యమును చదివి వాటిగుణమును తెలుసుకొని అదేలాగు డచిన యెడల బాగుగదా.

౧౭. ఉప్పుకప్పురంబు మొక్కపోలికయుండు!

జూడజూడరుచుల జూడవేసు!

పురుషులందు పుణ్యపురుషులు వేరయి!

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమా॥

తా॥ ఉప్పుయున్న కర్పూరమున్న జాడ గారూపమునయొకటిగా
యుండిననువాటివాటిగుణాభేదములుచూడగా వేరుగాకనంబడును. కనుక
గుణంబుచూచియెరుగవలెను.

౭. ఆకువారికన్న నిర్థంబుపాడకన్న!

సారమైనరుచుల చెవులకన్న!

అయ్యకాంతలకైన నాశలుపుట్టవా!

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమా॥

తా॥ స్త్రీలనుదర్శించినాగాని ధనమునుజూచినాగాని ఉచితగలిగినవ
దార్థగుణములనుచెవులార విన్ననుపరిమాయలనుగోసివిష్కళంకమైననిష్ఠా
నుసారమునమాధిపూజలుజేయునట్టియోగీశ్వరులైన నాను మనస్సు చలించు
మగదాకేవలముకర్మక్రియలలోబడ్డమనుష్యులుచలించుటకు యేమైనభీతి
యుండునా యివియెట్లనగా.

శ్లో॥ విశ్వామిత్రపరాశరవ్రభుతయో వాతాంబుపర్నాశనా!

స్తేసిస్త్రీముఖపంకజంసులలితందృష్టై నమోహంగత!

శాల్యస్నంసమృతంపయోధదియుతంయేభుంజతేమానవా!

స్తేషామింద్రియనిగ్రహారాయదిభజేత్ వివిధ్యస్తజేత్ సాగరే!

తా॥ యనగా రాజభూపాలుండైనవిశ్వామిత్రుడుమాయకర్మంబు
లనువెరచిజ్ఞాననిష్ఠానుసారమందు పూజ్యుడైప్రసిద్ధిజెందినవానికైనాను వ
రలమాయనువెరచుటకుసాధ్యపడలేకమేనకవలలోజిక్కి భంగంబుజెందెను
మానుష్యునికెంతమాత్రంబుగనుకమాయవందెనుండిమోక్షదాయకుడైన
మొడలమహాప్రసిద్ధిజెందుదురు.

౯. శామసిచిచేయగ దెట్టికార్యంబు

శేరింకనదియు విషమమగును

వచ్చికాయ దెచ్చి పడవేయఫలమాన!

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమా॥

తా॥ వృక్షమం కుండుపూపుసిందలనుగోసిపండ బెట్టగాపండుగాకుం
డగ మురిగిపోవును. లేక చెట్టునందెపండేనేని కాసియుంటే పండినవిమ్మలు
వాటినిపక్షులు మొదలై నజీవరాక్షసులనిబోవునుగనుకదోర కాయగాయుం
డునప్పుడేగోసి పండ బెట్ట గామనము తినుటకుఫలితమగును యీరీతిగానేప్రకా
ర్యమైనాను తామసిచిచేయగాప్రయోజనబడునుయెలాచించకశీఘ్రమున
ముగించవలెనని చేయుకార్యము నిష్ప్రయోజనముగలిగి భంగముజెందును
గనుక యేకార్యమున్ను యోచించిచేయువలెను.

౧౦. నీటిలోనయొక నిగడితిన్నగ్రభాకు!

బైటమూరడై వ గ్రభాక లేకు!

నెలపుతప్పుచోట నేర్పరికొరగాడు!

విశ్వదాభిరామవినుర వేమా॥

తా॥ జలమునందుబోవునట్టియొడగాలి లేకపోయినను మెల్ల మెల్లగా
బోవును ఆయొడ నేలయందు అధికగాలికొట్టినాను యొకమూరడై నాను
నడవసాగదు అలాగే మనుష్యులు మొంతసామర్థ్యము గలిగి యుండినాను
చోటుతప్పినయెడల వారియొక్కసామాన్యము యొకప్పుడు స్పృశాధ్యపడ
జాలదు.

౧౦. పందిపిల్లలీను పడియనైదింటిని!

కుండరంబులీను కొదువ మెకటి!

ఉత్తమపుకషుండు నొక్కడేచాలదా!

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమా॥

తా॥ పంది నెలకు పడునైదు పిల్లలు వేసియున్న సుఖం బేమి
 ఏనుగ నెలకుయొకపిల్లనుయీనునుదానినల్లయ నేకప్రయోజనముగలుగును
 పంది యనేకపిల్లలు వేసియున్న నిష్ప్రయోజనము యీలాగుమాధులు
 యనబడుదురు (జ్ఞానహీనులు.) యిటువంటివారు యధిక ద్రవ్యము గలిగి
 బుద్ధిచాతుర్యముగల పురుషుండు యొక్కడుంటెచాలును యని భావము.

౧౧. ఎరుగువానిదెలుప నెన్నడైననుచాలు!

నెరులవశముగాదు నొగుదెలుప!

ఏటివంకదెలుప నెవ్వరివశమయా!

విశ్వదాభిరామ విసరవేమా॥

తా॥ బుద్ధి శాలులకు యేదైనా జ్ఞానముతెలియ జెప్పటకు యధిక
 కనులభము అయితే యేటియొక్క పంపును దిట్టబరచ యెవరి తరమాను
 యీలాగే మాధులకు జ్ఞానము బోధించుటకు యీశునికైనా తరముగా
 నేరడు.

౧౨. అల్పుడెప్పుడబల్కు నాడంబరముగాను!

సజ్జనుండుబల్కు చల్లగాను!

కంచునొగినట్లు కనకంబునొగునా!

విశ్వదాభిరామ విసరవేమా॥

తా॥ మాడికులు యేకార్యమున్ను తానుచేయులాగు ధంబముగా
 మాట్లాడి భంగము జెందుదురు సజ్జనులు యేకార్యములున్ను తామసింపి
 చేయుదురు వాటివల్లవారికి ఖ్యాతిగల్గును యెట్లనగా కంచు శబ్దించునట్లు
 బంగారు శబ్దించునా యనియెరుగవలెను.

౧౩. గంగబాగుచుండు కదలనిగతితోడ!

మురికికాల్వబాగు మోతతోడ!

దాతయోర్చినట్లు యధముదోర్వగ లేడు!

విశ్వదాభిరామ విసరవేమా॥

తా॥ గొప్పయేరు యధిక ప్రవాహముబారునపుడు యేశబ్దమును
లేకుండగా బారును చిన్నకాలువలకు వెల్లువబారగా అట్టగానము జేసి
గొప్పముతోబారును అలాగే దాతృత్వముగలిగిన నత్పురుషులకు యేమిచె
ప్పినాను శాంతముజేందుతును మాధీశులు నిరంతరముకోపంబుజేందుతును.
దృష్టాంతరమెట్లనగా (శ్లో॥ దుర్జనం ప్రథమం వండే । సజ్జనం తదనంతరం ।
గురప్రత్యాశం పూర్వం । ముఖప్రత్యాశంతరం॥) యను లాగు సజ్జనునికి
తనకార్యంబెల్లతీర్చుకొనిపిమ్మటవందనంబొసగిన శాంతంబగును దుర్జనునికి
ముందుగా వందనం బొసగవలెను. యెట్లనగా నిమర లేయగానే ముందు
గుదము శుద్ధిపరచి పిమ్మట ముఖము శుద్ధి పరచెదము గనుక దుర్జనుడు
గుదమునకు నమానుడు సజ్జనుడుముఖమునకు నమానుడని యెరుగవలెను.

౧౪. లోభివానిడంప లోకంబులోపల

మందువలదు వేరే మతముకలదు।

పైకమడుగచాల భగ్గునపడిచచ్చు।

విశ్వదాభిరామ వికరవేమా॥

తా॥ లోభియైనవానిని చంపుటకు యేయొక్క ఔషధములులేను
యిక వేరువిధ మొకబున్నది అది యేమనగా లోభిచోటునకుబోయి తనకు
ద్రవ్యము యధికముగా గావలెననియడిగిన మాత్రంబులో వానిప్రాణంబు
బోవునుగాని యొక కానున్న నిష్వసు గనుక లోభిని చంపుటకు ద్రవ్యం
బగుటయే తగుబాటి ఔషధంబని యెరుగవలెను,

౧౫. అజ్ఞానమే శూద్రత్వము।

సుజ్ఞానమే బ్రహ్మమనుట శ్రుతులను వినురా।

అజ్ఞానముకిగి నాల్మీకి।

సుజ్ఞానపుబ్రహ్మమందెఱాడర వేమా॥

తా॥ తనబుద్ధితానెరుగకనే మూఢత్వమనుదురు. శూద్రుడయిన
పుదమునకు నామరుకనియర్థము. యివియెననున్న యెరుగకబాటి భేదంబులు

వహించుకొని బ్రాహ్మణులకుగాని యితరులకు యోగమనుష్టాన భజతప
ములు చేయఁగూడదని బై రంగముచేసియున్నారటదొంగతనమును అందరు
యెఱవడికఁబట్టి తెల్లపరచియున్నారు.

అందువల్లనికై నాను అజ్ఞానముయందు నరకువానిని శూద్రుడని
బిలువవచ్చును బ్రహ్మజ్ఞానములభించినపిమ్మట వానిని శూద్రుడని బిలువక
! బ్రహ్మజ్ఞానియని బిలువ వలెను యవియెట్లనగా వన వేటకులైన వాల్మీ
కులు యనువారు తనకు అజ్ఞానముబోయి జ్ఞానము ఉదయించిన పిమ్మట
బ్రహ్మ ఋషియని చేరు వహించి యెల్లవారికదృ పూజితుడై యుండెను
గనుక యేకులనుడై నాను జీవైక్యసంధానము అనుసరించినపిమ్మట వారిని
బ్రహ్మజ్ఞానియని యెప్పుటకుఁజెందేహములేదు. గొప్ప కులస్తుడై నాను బ్రహ్మ
జ్ఞానములేనియెడల వానిని శూద్రుడని చెప్పుటకు అతేవణము లేదుయని
యెరుగవలెను.

౧౬ బొందెయెవరిసొమ్ము పోషింపవలయును!

ప్రాణయెవరిసొమ్ము భక్తిచేయ!

ధనముయెవరిసొమ్ము ధర్మమేతనసొమ్ము!

విశ్వదాభిరామ వినరవేమా॥

తా॥ ఈ జేహము యెవరికి వలెను సకలపదార్థములనల్లపోషింప
వలెను ప్రాణము యెవరిదిని మనము భక్తి యనుష్ఠించవలెను ద్రవ్యము
యెవరిదిని మనము చేర్చి పెట్టవలెను, 'యేలనగా' మనకు యెన్ని జన్మంబులు
ప్రాప్తంబులభియించెనో యెన్ని జన్మంబులు భక్తి యనుష్ఠించియోయెరుగము
మనముజన్మమెత్తి ధర్మజ్ఞానస్పృహద్రవ్యమేదైనయెత్తుకొనివచ్చినామ లేక ప్రాణ
ముబోవునపుడు మనతోకూడనుయేమైన ఎత్తుకొనిపోతామ లేదుగదా యిది
యన్నియువిడచి ప్రాణము బోవునప్పుడు మనతోటిచెడుగుణంబులు మంచిగ
ణంబులుమాత్రముకొనిపోవుచున్నాముగనుక మనముబ్రతికియుండగానే వ
నకు కూడినంతవరకుధర్మముచేసి గొప్పయశస్సు సంపదించు కొనివలెము.

౧౬. వెర్రివానికైన వేషధారికినైనా!
 రోగికైన పరమయోగికైనా!
 స్త్రీలజూచినపుడు చిత్తంబురంజిల్లు
 విశ్వదాభిరామ వినరవేమా॥

తా॥ పిచ్చిపట్టియుండువానికైన నానువేషధారికైన నానుకుష్టరోగికైన
 నానుజీవయిక్యసంధానంబునునిష్టానుసారంబుచేయునట్టియోగైన నానుసర్వస్థి
 లజూచినంతనూత్రంబునమనంబుచలింపక యుండకపోదనియెడుగవలెను.

౧౭. చిత్తశుద్ధిగలిగి చేసినపుణ్యంబు!
 కొంచమైనదియు కొదవుగాదు!
 విత్తసరిబువట్టి వృక్షంబునకునెంత!
 విశ్వదాభిరామ వినరవేమా॥

తా॥ వట్టిచిత్తసముచిన్నదిగానున్నప్పటికిన్నివృక్షము యేలాగు
 వ్రభలించియున్నదో ఆలాగుచిత్తశుద్ధిగల్గియనగానిష్కృతమనస్సుగల్గిచేయు
 నట్టిధర్మముమంచినుఖంబిచ్చియశస్సునుపూర్తికరముచేసును.

౧౮. రాజవరులకెపుమరణరంగములచింత!
 పరిమమునలకెల్ల పరమచింత!
 యల్పవరులకెల్ల నతివలపైచింత!
 విశ్వదాభిరామ వినరవేమా॥

తా॥ క్షత్రియులకుయధరంగంబునచింతగలుగునుయోగీశ్వరులకు
 యెన్నడువరముగలుగునోయనిచింతజ్ఞానంబులేనిమాధులకుయనగాయకా
 వ్యవపురుషులకు స్త్రీలపైసదాకాలమున్ను చింతయగుననియెడుగవలెను.

౨౦. తల్లితండ్రుమీద దయలేనిపుత్రుండు!
 పుట్టనేమివాడు గిట్టనేమి!

పుట్టలోన చెదలు పుట్టదాగిట్టదా!
విశ్వదాభిరామవినుర వేమా!

తా॥ పుట్టయందు చెదులు పుట్టినను బ్రయోజనంబేమి యవియ
న్నియుచచ్చినాను మనకునష్టమేమి ఆలాగుగాతల్లితండ్రులయొద్దప్రియము
లేనిపుత్రుండు యుండినేమి లేకచచ్చియున్న బ్రయోజనమేమి యేలనగా
మనము తండ్రిబిందువల్లతల్లిగర్భమందు ఉద్భవించి అనయవములు వృద్ధి
జెందువరకు నవవహాసములు గర్భమందు మోసి అనేక కష్టదశ లన్నియు
గలిగి మనలను ప్రసవించి మనకుగావలసిన ఉపచారంబులు చేసి పెంచిన
తల్లితండ్రియొద్ద ప్రియములేకపోతే అటువంటి పుత్రుడు యుండినేమివాడు
చచ్చినఫలితమేమి యని భావము॥

౨౧. సత్యముమరియుండ జ్ఞానముమరియుండు!
జ్ఞానముమరియుండ సత్యముండు!
జ్ఞానసత్యములను సమమైనద్యోజడగా!
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమా॥

తా॥ సత్యమైనక్రియ యెచటయున్నదో యచటజ్ఞానమున్నుగలిగి
యుండును యెచటజ్ఞానము గలిగియుండునో యెచటనే సత్యమున్ను స్థితి
మైయుండును యెవనివద్ద సత్యమున్ను జ్ఞానమున్ను యమరి యన్నదో
వానిని ద్యోజడనిన్ని బ్రహ్మమునిన్ని వాడబడుదురు.

(ఏలననగా) “సత్యంజరాతాపితాజ్ఞానం” యని చెప్పినట్లు నీ
శాస్త్రప్రకారము యదార్థమయినది తల్లిలాగున్న యుంటున్నదిని చెప్పి
యున్నది యబద్ధము చెప్పనిపురుషుడుజ్ఞానస్థుడుగాయుంటుడు యబద్ధము
బలుకువాడు యొకప్పుడున్న జ్ఞానస్థుడుగానేరడనిభావము.

౨౨. దానమునగుకన్న భ్యానంబుమరియెచ్చు!
భ్యానమునగుకన్న తెలివియెచ్చు!

తెలివికన్ననాశ తెగవేసినదియెచ్చు!
విశ్వదాభిరామ వినరవేమా॥

తా॥ భక్తులకున్న బద్ధకున్న తనకు సాధ్యమయినయంతపరకు
ధన్యుచేయుటవల్ల గలుగు ఫలముకంటె పరమేశ్వరునిధ్యానముచేయుట
మిక్కిలిసుఖము. ధ్యానముచేసి గలుగు సుఖముకంటె జ్ఞానస్థుడౌటమిక్కిలి
సుఖము. అట్లు జ్ఞానస్థుడు గలుగుటకంటె యీషణాదిపాశములు గోసి నం
బంధములేకయుండుట మిక్కిలిసుఖమనియెరుగవలెను.

౨౩. గాలిలేనిదీప కతికసంతనంబున!

నలలునుల్లులేని జలధీరీతి!

నిశ్చలాత్మ యెన్ననిర్వికారంబున!

నుండెనేనిముక్తి యొనరువేమా॥

తా॥ గాలిలేనిచోటునయుండుదీపముయెట్లుకదలకయుండునొలేక
అలలు లేనిచోటున సముద్రజలముయెట్లుకదలకయుండునోఆలాగుసుఖదుఃఖ
ములనుభవించి నంబంధములేక వెరచియుండు ఆపురుషునిజీవన్ముక్తుడని
జ్ఞానులుచెప్పదురు.

౨౪ మంటలోహమునను మానుశిలలయందు!

పటముగోడలందు శురగనిసుక!

జెట్లనంటనట్లుజెలగు దేహముజీవి!

విశ్వదాభిరామ వివరవేమా॥

తా॥ ఎచట అగ్నియందు యినుము మొదలయిన లోహములు కా
చేటప్పడురెండున్న కలశిఎట్లుయుండునట్లుతోచుచున్నదోఆలాగున్నెన్న
ప ఆణిచెట్టినందుగొట్టిచూడగా ఎటుచేరినట్లుయుంటున్నదో ఆలాగున్న
గోడయందుబొమ్మవాసిచూడగా ఎట్లుయమరియుంటున్నదో ఆలాగున్న
ప్రక్షుముమంకియందుగలిగి రెండువకటిగాఎట్లుయుంటున్నదోఆలాగున్న

యివి మన్ని యువిచారణకు అట్లు యొకటితో యొకటి సంబంధము లేక యున్నదో ఆలాగు ఆత్మచూపునకు దేహమునందు కలసియుండునట్లు చూపి కర్మాదివిషయములకు తాను సంబంధపడకుండ సాక్షిభూతముగా యుంటున్నదనిపరుగనలెను.

—౨౧—. అనగనగరాగ మధిశయిల్లు మనుండు!
 తిగతినగ వేము తీపుచుండు!
 సార్థకమునబనులు సమకూర్చుకలలోన!
 విశ్వదాభిరామ వినర వేమా॥

తా॥ సంగీతము అభ్యాసము చేయును చేయును రాగము అధికముఖంబుగాయుండును వేము అకుతేననుతినను వాడుక వల్ల షుధురముగాయుండును గనుక మూప్రపంచమందు అభ్యాసమువల్ల యేకార్యమున్న సాధ్య మవుతున్నది అభ్యాసమువల్ల సాధించనియొక కార్యమును లేదని భావము.

—౨౨—. అడవితిరుగ లేదు యాకసమునలేదు!
 యవనితీర్థయాత్ర యుడులేదు!
 యొడలుశుద్ధి జేసి యొకయునిచూడరా!
 విశ్వదాభిరామ వినర వేమా॥

తా॥ చుకవియందు యొంటరిగా అన్న పానాదులను వెరచి వా యువు భక్షణము చేసుకొని తిరుగుటవల్ల మోక్షము చిక్కదు యిదిగాక ఆకాశమున యున్నదని యాగాది కర్మములు చేయుటవల్ల ఆపేరావందము జూడ బొంపుటలేదు లేక గంగా యమునా, సరస్వతీ, మహానది, కృష్ణా, కావేరి, గోదావరి, యనునట్టి గొప్పనదులయందు స్నానము చేసి ద్రోహశుద్ధి జేయుటకై మాత్రజేయుటవల్ల యేమియు ప్రయోజనము లేదు తారకమును యనునరించి సాంఖ్యవిచారంబున దేహ తత్వములను పరిశోధించి అత్మా అనాత్మ యనియెరిగి అమనస్కభావంబున అద్వైతమైన పరమచైతన్యమూర్తిని జూచినగాని మోక్షానందము లభించవనుట.

౨౨. కడుపునిండనుధను శ్రమమూల్యం తాళ

పాలమోద నేల పగులనును

తత్వమెరుగువెనుక తత్వము లేటికో

విశ్వదాభిరామ వినురవేమా

తా|| కడుపునిండులాగు నపనీతము తినువానికి పాలువల్ల యేమిప్రయోజనము అలగునాంగత్యముయొక్క నిత్యమును యెరిగివాటియందే యుంచుచుండువానికి శాస్త్ర విచారణవల్ల యేమిప్రయోజనమున్నదియని యెరుగవలెను.

౨౩. ఉత్తమోత్తముండు తక్కువనుడిలమోద

మహిమమూపువాడు మధ్యముండు

వేషభారియుదర పోషకుండధముండు

విశ్వదాభిరామ వినురవేమా

తా|| తత్వములను పాధనపరచి పరమ చైతన్యమును దర్శించి బయలుజాపకయుండువారు ఉత్తముండు.

తనయొక్క మహిమనుజూచి లోకంబున తన్ను మదించునట్లు చేయు వారు మధ్యముండు తనవద్ద యదార్థస్థితి లేకపోయినను వేషముధరించి ప్రశిద్ధిపరచుకొనికడుపుపెంచి కాలముగడుపువాడు అధముండుయని యెరుగవలెను.

౨౪. హృదయమందునున్న యాశంబు జలీలక

శిలలకల్లమొక్కు జీవులారా

శిలల నేమియుండు జీవులదేకాక

విశ్వదాభిరామ వినురవేమా

తా|| హృదయమందుండునట్టి పరబ్రహ్మమును సాధనమువల్ల శిలలదేకాక రాళ్ళకు మొక్కుటవల్ల యేమిప్రయోజనము లేదో

రుచేయబడ్డదని యెరుగక అవియో నిర్జీవియని తెలియక పరబ్రహ్మము అ
బొమ్మయందుండునుండునా యొకప్పుడును యుండదుమీ వద్దయందు పరబ్ర
హ్మమును శోధించి చూడకూడదా వాటివల్ల మీకుమోక్షానందముగలు
గునా రాళ్ళగోరుటవల్లమీకు రోమిఫలితము గలుగుచున్నదని ఎరుగుము.

30. గంగగోవుపాలుగంటడైననుచాలు!

కడవ డైననేమి ఖరముపాలు!

భక్తికలుగుకూడువట్టెడైననుచాలు!

విశ్వదాభిరామవినుర వేమా॥

తా॥ గోవుయొక్క పాలు యొక గరిటెడుచిక్కినాను చాలు యవి
పానమునకు యోగ్యతగలిగయున్నరుచిగాయున్నయంటున్నదిగార్దభము
యొక్క పాలుయొకకుండకునిండు చిక్కినాను ఏమిప్రయోజనము య
ధికముగా పానముచేసినయెడల ద్రవ్యమునకు అపాయము సంభవించును
త్రాగుటకు రుచికరంబులేదు అలాగేమిక్కిలి ఉపచారముతో అన్నము
యొక పిడికెడుపెట్టినాను యవియేప్రియముఉపచారములేక మంచిపదార్థ
ములతో పెట్టినయన్నముప్రియముగానేరదుయనిభావము.

31. కాకిగూటిలోన కోకిలమున్నట్లు!

భ్రమరమగుచు పురుగుబ్రతికినట్లు!

గురునిగొబుచు వెనుకగురువుతానానయా!

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమా॥

తా॥ కాకియొక్కగూటినందుకోకిలములు పెరిగినట్లు కోశవియొక్క
నాథంబునయొకపురుగునుకొనిపోయి పెట్టుకొని వాటిస్వరూపమునుమార్చి
తనరూపము వానికిచ్చిబ్రతికినట్లుగాచూపైనపరబ్రహ్మమునుసాధనంబున
ధ్యానించి క్రూరమైన ఆశపాశములను త్రోచి స్థంబన యోగసారమందు
యదార్థమును తెలిసి నిష్టసాధనమువల్ల మోక్షదీపముగని అద్వైతుడై
పరమాత్మస్వరూపుడౌతుడు.

32. మాడదిద్దవచ్చుమతి నెక్కు లేకుండ!

దిద్దవచ్చురాయితిన్నగాను!

మనసుదిద్దరాదుమహి నెంతవారికి!

విశ్వదాభిరామ వినరవేమా॥

తా॥ చిత్తమందు యేయొక్క నంకటములేకుండగాయుంటునటుల
పలుకులపల్ల దిద్దవచ్చును మిట్టపళ్ళములయినరాతినిదివదినము ఆయుధము
లవల్లశుద్ధిపరచవచ్చును అయితేలోకచింతయునెల్ల వెరచినపిమ్మట విచార
ణవల్ల వారిని ద్రిప్పటకు తరముగా నేరదు.

33. మనసునందుముక్తిమలయుచునుండంగ!

మనసునెరుగ లేకమనుజులెల్ల!

మనసునంటలేక మాయమొనరు!

విశ్వదాభిరామ వినరవేమా॥

తా॥ మనస్సునందుగల్గినముక్తి యేమార్గమందులయించియున్నదో
ఆమార్గముయెరుగక చుచుంబున బడి మనుష్యులనేకులు వలయును
పాశబంధంబునచిక్కి యనేకవిధకష్టములకులోబడియున్నారు యివియన్ని
యు తెలియకయేలమామలందు జిక్కవలెవని భావము.

34. మనసుముక్తియనుచు మది నెరుంగగలేరు!

మనసుచేతతగిలి మామమైరి!

మనసుతానెయైన మర్కజ్జడగుయోగి!

విశ్వదాభిరామ వినరవేమా॥

తా॥ మనస్సు పరిశోధించగా ముక్తిస్వరూపమాననియెరుగకలోక
మందుడుమానవులుమనస్సుయొక్క క్రియలకులోబడిమోసమాతున్నారు
గనుక సాంగత్యమువల్ల మనస్సు తన స్వరూప మయితే జీవన్ముక్తుడైన
యోగీశ్వరుడౌతుడు యిదిగాక యితరవిధములు లోకమందు ఆశ్చర్యరూ
పమాటకుయిక లేను.

కెగి నిన్ను జూచుచుండవిందునుతత్వంబు
తన్ను జూచుచుండతగులుమాయు
నిన్ను చెరిగినపుడెతన్ను తానెరుగును
విశ్వదాభిరామవినురవేమా॥

తా॥ ఓపరమాత్మా ! నామరూపక్రియరహితమైననిన్ను సాంఖ్య
అమనస్కందమనునిష్ఠయందుజూచునరకుఅఖండితపాపము పరిపూర్ణముగా
యున్నది బహిష్కృతముగా లోకమునుమాడగా లోకపాశము బంధముగా
తున్నదిలోకమాయలువృద్ధికరమగుతున్నదిగనుక ఓపరబ్రహ్మస్వరూపుడా
నిన్ను గనువరకుయీమాయపంబంధమునీటిగుబ్బయనితననిజస్వరూపమున
యెరుగవలెను.

కె. శాలిగాలిగలసె గగనంబుగగనంబు
మున్నుమన్నుకలసె పుంటమంట
వీరువేటకలచె నిక్కంటెయిండె
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ ఈద్రేహము అయిదుభూతములవల్ల గలిగినదిఅవిపరిమితముగా
అకాశము వాయువు అనిలము జలము, భూమియనుయీపంచభూతముల
యొక్క వికారముగల యీద్రేహము ముందులాగేగాలితో గాలియున్న
జలముతోజలమున్న పుంటితోమన్నున్న అగ్గితోఅగ్గియున్న గలసి నిర్మల
మైనఅత్మచూత్రము నెనుక త్రోచును గనుక యీ పంచభూతముల
అయిక్యమైనద్రేహమునతననినమ్మకవిషయాదిగుణములనుజెరచి పరబ్ర
హ్మమునుజేసులాగుసాధనములనుచేసొని(అయిదుమాత్రబ్రహ్మ) యనువా
క్యమునకులత్యైర్థముగాపరబ్రహ్మనందజ్ఞోతినిధ్యానించిఅనందమై లోక
బంధములేకతానుపరిమాత్మస్వరూపుడనియెరిగినుఖదుఃఖములు ద్రేహము
నుచేరినదనిసంతోషమున్ను వ్యాకూలమున్నుచేరకపరమచైతన్యమై అఖం
డస్వరూపుడై మాయరహితుడై యుంటెమంచికాత్యము.

32. వెతుక వెతుకదోరుకు వేదాంత వేద్యుని ।

వెతుకు వానిదాను వెతుకుచుండు ।

వెతుకి నేర్చినట్టి పెరవల్లుగలరికో ।

విశ్వదాభిరామ వినురవేమా ।

తా॥ మనము వేదమందు చెప్పియుండునట్టి ముఖ్యమైవ పరబ్రహ్మ
మును ధ్యానించఁగానిచ చిక్కును ఆపరబ్రహ్మమున్నయెవరుమనలను
ధ్యానించుచున్నారో యని తానున్న జ్ఞానదృష్టియందుచూచుచున్నాను
ఇసుక యీలోకమందు శ్రవణచూసనిదినిష్టానుసారతత్వముల్లాగు ధ్యానము
చేయుచుట్టిబ్రహ్మజ్ఞానులుయుంటున్నారాయని భావము.

33. తనువలసిన తావలమును ।

తనువలవక యున్నతన్ను తాడలవడిలక ।

తవపటాటోపంబులు ।

తనమాయలుపనికిరావు ధరలోవేమా॥

తా॥ తానుసామూహప్రక్రియలు లేక ఆహూహనుభౌవుని సాంగత్యము
వల్లధ్యానించిఅమనస్కంధమువల్లసాధించగాతాను(పరబ్రహ్మము) అనిజ
రూపుని వెతకివానితోకలసిఅఖండాకారమైచేయును ప్రకృతి సంబంధమైన
మాయలోజిక్కిజ్ఞానముచూడకపరబ్రహ్మమును వెతకవివానికితానువానికి
జక్కకదూరమందుండిసాక్షిరూపముగాయుంటురుగనుక ఓపురుషులారా
మీయొక్కమాయప్రక్రియలున్న కషటోపాయములున్న వాన్నిచేరులాగు
మార్గమునుచూపను వాటిని శీఘ్రమువిడచిత్తోయుము తత్వజ్ఞానమును
అనుసరించుము.

34. స్వానుభూతిలేక శాస్త్రవాసనలచే ।

సంశయంబునెడమ సాధకునకు ।

చిత్రదీపమున్న చీకటిజెడనట్లు ।

విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ కొండకుళా స్త్రీ ప్రభావమువల్ల ఆత్మానుభవముసాధించినవారి
లాగు అభినయించి తానుచదివినవ్రసిద్ధివలన జ్యోతినిచూచినట్లుమాట్లాడుదు
రు అట్లుమాట్లాడివదానివల్లగలుగు ప్రయోజనమేమివిద్యాంనుడనిగానిజ్ఞాని
గానేరడు అట్లు శాస్త్రవిచారణవల్లజ్ఞానిగానుండ వలెనం లేవటమందుప్రాసి
యుండు చిత్రదీపములాగు అంధకారమైనవీక్షణితోలగితే చదివినమాత్ర
మున బ్రహ్మజ్ఞాని యనబడుతును.

రం ఉర్విజనులు పరమ యోగీశ్వరునిగూడి

తెగడువారుకాని తెలియలేరు!

అమృతమాదిగుచుల హస్తమేమెరుగదు!

విశ్వదాభిరామ విశురవేమా॥

తా॥ అమృతముమొదలయిన రుచిగలపదార్థములనుమనచేతీయం
దుయెత్తయున్న ఆచేతులువాటియొక్కరుచులనుయెట్లుయెరుగదో అలాగు
యీప్రపంచమందుండు మానవ జనులు శ్రేష్ఠమైన యోగీశ్వరులను
యనుసరించి వారిభక్తివిశిష్టాపలు తృప్తిజేసిజ్ఞానభావము తెలియజాలక
నారియొక్కగుణాతిశయములు యిట్టిననియెరుగక నోటికివచ్చినంతవరకు
దూషణచేతురు యని భావము.

రం మగనికాలమందు మగువను కష్టించి!

నుతులకాలమందునుఖముపొందు!

కలిమిలేమిరెండుకలదెంతవారికి!

బలిమిపుత్రబలిమివేమా॥

తా॥ స్త్రీయైనది తనపెనిమిటికాలంబున అన్నవస్త్రంబునకుకష్టపడ
నయెడల పిమ్మట పుత్రులకాలంబునసౌఖ్యబహుగుగనుక స్త్రీలకు పుత్రభ
గ్యముతప్ప యికవేరభాగ్యములేదని భావము

రం ఆరుగురుబువేరు సారంబుయొక్కటి!

సత్యస్తిప్తవేడు సత్యమొకటి!

సాధించినవారి
మాట్లాడుదు
క్షనిగానిజ్ఞాని
మంతురవాసి
చదివినమాత్ర

పరమరుచులు వేసు భావ్యుండు యొక్కండః
విశ్వదాభిరామవినుర వేమా॥

తా॥ ఆరువిధములై నరీచులు యుండియున్న వాటి యొక్క సారమం
తయు యొక్కటే అవి ఆయా రువిధములై నరుచులను నాలుక దాయెరుగవలెను
యదార్థమును తెలుసుటకు యనేకత్రోవలు యుండియున్న వీటియొక్క గుణ
ము నత్యమునె బడులు చేయును. యోగీశ్వరులు మొదలయినవారు నామ
రూపక్రియలతోని విత్యానమైన ద్రేహముగలదిగా యున్నను వారిలో యుం
డునట్టి పరమాత్మస్వరూపము అప్పద్మమైయుం డెను.

ర3. ఇట్టికనులబ్రహ్మమెట్లు చూడగవచ్చు!
చూచుకనులు వేరు. చూపువేరు!
చూపులోన మరచి. చూడంగవలనదా!
విశ్వదాభిరామవినుర వేమా॥

మనచేతయం
గదో ఆలాగు
యోగీశ్వరులను
తెలియజాలక
వచ్చినంతవరకు

తా॥ మాయప్రకృతియందు లోబడి అశయను యెమునిపాశంబున
కట్టుబడి నముసారమనునట్టి నరకమందుబడి తత్తలించుకొనినాటికియేమి చే
యగావృద్ధియగును యనియెంచి కామాది ఆకుదొంగలను దాయానులుగాజే
సుకొనివారుతనమీదు జ్వేషముజెందబోతారనిభయమువల్ల వారిమనస్సునె
ప్పించకకొరినంతమాత్రంబునపనిసాటుచేయజ్ఞానేంద్రియము మొదలయినవి
తనకుఅయిక్యముగాయుండు మనుష్యుమూ కామకంటియందుబ్రహ్మము
నుచూడకొరితేఎట్లుచూచుతుడుఆట్లుబ్రహ్మను చూచుటకుజ్ఞానమనుకంటి
వల్లవీకచూపుగానిలచిలోకమాయలను వెరచిచూచినయెడల ఆక్షేపణలేక ప
రబ్రహ్మనుదర్శనమొందుతును లేనియెడలప్రయోజనములేదుయని యెరుగ
వలెను.

ంబునకుకష్టపడి
త్రిలకు పుత్రభా

ర4. దూలములనుబోలు! దురవస్తలనుయెల్ల!
రోసియాసలన్ని కొనివేసి!

వాసవలుక్షిగివప్రాదేవోబ్రహ్మంబు
విశ్వదాభిరామవినుర వేమా॥

తా॥ చూలములాగుండు బాగ్రత స్వప్నమునిద్రయనుమూడు అవస్త
లనుత్రోసి ధనేషణ, ధ్యానేషణపుత్రేషణయనుమూడు అశలను తెగగోసి
లోకవాసవశాస్త్రవాణన దేహవాసనయనుమూడు వాసనలనుమూలయం
దుత్రోసినవా రెవరోవాకుమహానుభావులువారిని బ్రహ్మమునిచెప్పవచ్చును.

రగి. జీవమేడసేందుభావమెక్కడనుండు
కాపురంబుయేడకదసియుండు
దనరుచున్నయట్టిస్థలమేల తెలియదు
విశ్వదాభిరామవినుర వేమా॥

తా॥ ప్రాణముయెచటియున్నది బుద్ధియెచ్చోటయున్నదిజీవుడున్న
బుద్ధియున్న ఎచ్చోటకలసియున్నది సేవపాపములెందున్న చేరియుండుచోటు
షుటెలియజాలరు అవి తెలిస్తేగదాజీవన్ముక్తులౌదురు.

రగి. ధనముకూడబెట్టి ధర్మంబుచేయక
శినుతినకలెప్ప దాచుకాక
తేనగిగసూర్చి తెరపరికియ్యదా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమా॥

తా॥ తేనయాగ తునేకమైన పుష్పములలోయుండు తేననుకొనిచే
ర్చి పరులకుయిచ్చునొ అలాగులోభియైనవాడు ద్రవ్యము చేర్చిపెట్టిఒద
సాధులకుధర్మముచేయకయున్న తనకడుపునకు తినకయున్న యొకచోట
పూడ్చిపెట్టుదుడుఅద్రవ్యముదొంగలకొలేకపరులకొయిచ్చినిలచుతుడుగను
కదనార్జునముచేసినవిమ్మట ఆత్మదోహముచేయక తనకు కూడినంతనరకు
పరోపకారముచేఫి కాలము గడుపుట మంచియుక్తము.

ర2. ఇచ్చేవారలనంపద
యెచ్చేజేకానిరేయేలమిక్కలుగను

గురువనుచుదనుజెప్ప గురిగాద జెందును!

విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ బ్రాహ్మణుడుత్తతియుడు, వైశ్యుడు, శూద్రుడుయనుజాతులలో
సతివానవ్రతము, సన్యాసి మొదలైనవేషముధరించువారినిమతాచార్యులని
జనులందఱున్న ఆవేషధానిని మిక్కిలి ప్రసిద్ధిపరచి పరమాత్మస్వరూపుని
తెలిసినవాడనివారినిదర్శించిఁజిగముచేఱుకొనివచ్చుచున్నారు తనయొక్క
మరణకాలము తనకు తెలియని నీచుని అచార్యులని జెప్పినది జ్ఞానముగల
వారికి అందముగాదు: జ్యోతినిచూచినవారినిచూచిదర్శనము చేసివ యెడల
బాగుయని భావము.

గీ.ర. మురికిలోనెబుట్టి మురికిలోనపెరిగి!

మురికిబతుకుకింత మురిపెమేల!

మురికిదెలిసినవాడు మురికినిబుట్టునా!

విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ దుర్గంధమునందెబుట్టి అశుచియైనమాయనందెపెరిగి తల్లడిల్లు
వానికిదుర్గంధమైనమాయమైకమునుగురించితానుగర్వముజెందవలసినకార
ణంబేమి. ఈప్రపంచసుఖముమమాయాప్రకృతియనిఎరిగినవాడు మరల ఈ
అశుచియందు బుట్టుతుడాబుట్టజాలడుయెన్నిదినములుఅహంకారగృహము
నందు పొల్లుతాడోఆదినముమొదలుజన్మములుయెత్తిదాతీరవలెను ఎప్పుడు
వాటియన్నియుగోసిజేయుతున్నదోఅప్పుడుదాజీవన్ముక్తుడౌతుడు.

గీ.గీ ఎనబది నాలుగులక్షలు!

యనబరగినజీవరాసు లందఱమునుట!

జనించుచు వితము తెలిసిన!

మనుజుండే వివేకియండు మహిలోనేమా॥

తా॥ ఎనబై నాలుగులక్ష జీవరాసులలోమునులుయెట్లు బుట్టినారు
యేవిధమువల్ల వారికిచునులుయనునామధేయముగలిగెను గులమువల్లనా

లేక వేషమువల్లనా లేక జ్ఞానము తెలిసినందు చేతనా యిట్టివిషయములుచక్క
గా తెలిసినట్టి మనుష్యులు లోకంబుననత్యవంతులనియెరుగవలెను.

౧౬. తల్లిగర్భమందు తావెడలినప్పుడు!
మొలనుబట్ట లేకు మొనసిచరాడ!
నడుముబట్టకట్టనగుబాటుగాదకో!
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ తల్లియుదరమందుండీ బయలుపడునప్పుడుమనమునడుమునందు
యేదైన వస్త్రములుధరియించుకొనివచ్చినానూ లేకుగదా అటుయండగా
పుట్టినప్పుడు లేనివస్త్రము మధ్యధరించి తేనలుగురికినవ్వుగదా.

౧౭. కంటిమంటిచాత కామునిగెల్చియు!

వెంటబాచులేడు పెద్దవేల్పు!
పెంటబాసినట్టి పెద్దలుకలరకో!
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ కాముమునకుఅదిపతియైన మన్మథునిశివమూర్తికామూడవ నే
త్రమైన నెత్తికంటిపల్ల దహించియుతానువిరహమునుతాళజాలక ఋషిభా
ర్యులు మొదలయినవారినిసయ్యోగముచేయుటకుఆరంభించెను. అటువంటి
మహానుభావుండె ఆవిరసావేదన సహించుటకుసాధ్యవడజాలక యుండగా
కామాది విషయాదులను పొరచిన ధన్యులు యీ వ్రవంచ మందు
యుంటున్నారా.

౧౮. అధరామృతముజూచి యన్నియుగరదును!
తిరుణిరూపుజూచి తన్నుమరచు!
యోనిజూచిపరమ యోగముమచురా!
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ స్త్రీలయొక్క అధరామృతముజూచిపురుషుడులోక విషయ
ములను మరచెను స్త్రీలయొక్క రూపముజూచితన్నుమరస్తున్నాడు స్త్రీల
యొక్క మర్మస్థానముచూచినమాత్రంబున శ్రేష్టమైనజీవితత్మ సుతానమం

తయుమరచిపోవుచున్నారు గనుక స్త్రీలయొక్క రూపమేతన్నునాశనము చే
సినట్టి కోధమైన భూతముగాయున్నదనియెరుగవలెను.

౧౯. బర్తమోసెనొకడు బత్తమేసెనొకడు!
బర్తొమ్మనగట్టి పరగెనెకడు!
బర్తొసినగాని ప్రభునిగాజూడఁడీ!
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ శివుడునూయయైన గంగను శిరిమునధరించుకొని యున్నాడు
బ్రహ్మ పరస్వతిని నొటియందుబెట్టుకొనియున్నాడు విష్ణులక్ష్మిని కొమ్మన
స్తాపించుకొనియున్నాడు గనుక మనము శ్రీమూర్తిస్వరూపముకన్న హరిహరా
దిబ్రహ్మాదులున్న మాయను విడచి యెడభాయక చిక్కి-యున్నాడు గనుక మా
యనుత్రోసి పరబ్రహ్మచైతన్యమును పరమాత్మస్వరూపముని యెంచవలెను.

౨౦. ఈతగింజవంటి యిసుమంతయోనికి!
ఆశపడెడువాడు అల్పజుడు!
దీనివిడచినట్టి ధీరులుయెవరయో!
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ ఈతపండంతకొలతగలమర్మస్తానమును కోరువారు మూఢుడు
గాని జ్ఞానులుగారు మాయయైనయీసంబంధమును విడచిన మహానుభావు
లుయెవరై నలోకంబునయుంబున్నారాయనిభావము.

౨౧ నెలనెలకునుయోని నెత్తురుగాగును!
ఉష్ణమైతినపుడు పురుగుచీము!
ఉత్తప్తడెల్లను యుచ్చగానుచునుండు!
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ స్త్రీలకు నెలనెలకున్న ముట్టుగలుగుచుకాక యధికరించగా
చీముగానునుయితరసమయంబునడచుగానుచునును యితరచిమర్గంధంజై
యున్నచూచుటకుయ క్తమాలేకయున్నవినుటకు యోగ్యత లేకయున్న
యుందునట్టిమర్మస్తానమును పుసఘలుకోరుచున్నారేయెంతటి అచ్యర్యము.

౬౨. అత్తమామలుపుచ్చ యాలుగాజన్మించె
ఆలుమగనిపుచ్చ ఆయనుతుక.
ఉచ్చబ్రతుకుకింతల పుత్తాహమేలయ్యె
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ మామల అత్తలపుచ్చలవల్లతనకుభార్యబుట్టెనునా మకీనాయకు
డువీరపుచ్చలవల్లపుత్రుడుబుట్టెనుయీ దేహముఉచ్చవల్లగలిగినదనిన్ని దు
గ్గంధముగలిగినదనిన్ని యెగుగకలహంకారముకొనుటకు రీతి యానా యని
భావము.

౬౩. ఉచ్చలోనుబుట్టి పుచ్చలోను పెరిగి
ఉచ్చకాశసేయు పైగుగలదె
ఉచ్చోయువాడు పుత్తనుయోగిరా
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ ఉచ్చయందేబుట్టి ఉచ్చయందే పెరిగిమరల ఆఉచ్చద్వారము
నుకోరుః ట్టిచూడుబుయుటన్నా రామాయమయమైనఆపుచ్చ ద్వారము
నువెరచువట్టివాడెవడో వాడుదా శ్రేష్ఠమైనయోగీశ్వరుడని తెలియనలెను.

౬౪. కచ్చలుకాములు గూమక
తచ్చంగజగముపుట్టె తాతలనాడుక
యిచ్చుల కులజుండెవ్వడు
నచ్చరితము అందరనుచుచాచర వేసరా॥

తా॥ స్త్రీయున్న పురుషునున్నయిద్దరునయ్యోగంబున పూర్వీక
మంచుంకి యీలోకముగలిగెను నయ్యోగంబునగలిగినలోకంబున బ్రాహ్మ
ణుండనిన్ని అనీచుడనిన్ని యేమైన విత్త్యాసముగలదా బ్రాహ్మణుడున్న
అప్తానమందేబుట్టెను. అనీచుడున్న ఆవోటునందేబుట్టెనుమర్మస్తానంబున
బుట్టినవిన్నులయొకవిమేలనిన్ని ఇతరులనుయీనత్వమునిన్ని చెప్పటకు అంద
మానా యందరున్న స్త్రీలింగమున్న పురుషలింగమున్నటంకణము లేకుండ
గా బుట్టినవారున్నారా గనుక యందరున్నయొకే కులస్తులుగానిభేదమైన

కులము ఒకప్పుడున్న లేదు ఈవిషయము సకలమైవ వా యోచించకోరెదను

౬౫. తోలుతోలున బెట్టి తోమంగ తోమంగ!

మురికి గారి గారి ముద్దగట్టు!

ముద్దచంకను బెట్టి ముద్దాడ నాయరా!

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమీ॥

తా॥ చర్మముపై మరియొక చర్మము బెట్టి శుద్ధి శుద్ధి సేపచలించగాయ
చటమురికి మంతా చేరి ముద్దగట్టెను ఆమురికి ముద్దను చంకను యెత్తుకొని అపే
క్షను జూసి ముద్దు బెట్టి సంతోష బాష్పములు పలుకుచున్నామేయిది యేమి
విపరీతము యీ విపరీతము యెవరైనను తెలుసుకొన్నారా.

౬౬. మలమూత్రరక్తాది మామసకంపైన,

ముట్టుకుండ నీళ్ళముంచవేల!

పై మురికిపోవును లోమురికిపోదయ్యా!

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమీ॥

తా॥ మలము, మూత్రము, రక్తము, నూముసము మొదలయినవియు
చేరియుండు ముట్టు ఒకకుండ జలము వల్ల పోవునా? దేహముపై అమరియుండు
మురికిపోవును గాని లోభాగమందుండుపై చెప్పిన సంగతులు తీరదు, మనముపై
కిమూత్రము జలము పోనుకొన్నాము. శుత్రము అనగా లోభాగమందుండు మల
ముమూత్రము చెడ్డ రక్తము యింకయనేక విషయములు కలాగే వున్నది లో
భాగములో శుద్ధి చేసి తేగాని శుద్ధియగును పై శుద్ధి వల్ల శుద్ధియగునా లోమురికి
యీ దేహము యుండువరకు యుండును గాని యొకప్పుడున్న శుద్ధిగా వేరదు.

౬౭. ముట్టులో నెబుట్టి ముట్టునంబుకురోశి!

వట్టితీర్తమునాడు వాడుకాని!

ముట్టుకుండ నీళ్ళ మునగిన శుద్ధవునె!

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమీ॥

తా॥ శుక్ల శ్రోణితమనునా మధేయములు గల రక్తము వల్ల మనసుబుట్టి
ఆరక్తము నెల నెలకు గారునపుడు అవి దుర్బమని, ముట్టని, అంటకూడదని, జలక
మాడిన తర్వాత అంటవచ్చునని వీణుగా పయిత్యము బట్టి బుగ్గుతున్నామే :

యేమివింతలవియెల్లప్పుడున్నులోపలయుండదావారిని యంటవచ్చునా లేక
యొకకుండజలమువల్ల ఆముట్టుబోవునా యిదియెరుగుము.

౬౮. తరుణియంగమెల్ల పురుషుండెరుంగును!

పురుషునవయవములు పొలతి నెరుగు!

కోకగట్టుకొన్న పొలతికిశిగ్గవును!

విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ స్త్రీలయొక్క అంగమంతయు పురుషుడెరిగియుంటున్నాడు పురు
షుని అంగము స్త్రీలెరిగి యుంటున్నారు పురుషుండెరుగని యంగము స్త్రీలవద్ద
ఏమియులేదు స్త్రీలెరుగనియంగము పురుషునివద్ద లేదు ఇట్లుండగా వస్త్రము
ధరించంకపోయిన యెడల స్త్రీ పురుషునికి లజ్జవల్లుగలుగును ఆవివరమునాకు
తెలియలేదు.

౬౯. మాటమరుగు శిగ్గుమనుజులెరాకంబెల్ల!

చీరమరుగు సిగ్గుజెప్పనేల!

బట్టబైటసిగ్గు ఒండ సంసారంబు!

విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ ఈలెరాకంబున సిగ్గుయనుసంగతి మాటవల్ల యున్నదిగానియ
దార్థమేచీరయందు లేదు పురుషునికి సిగ్గు స్త్రీలు తనరహస్యస్థానమును చూడ
కూడదనిన్ని స్త్రీలయొక్క రహస్యస్థానము పురుషుడు చూడకూడదనిన్ని యిద్ద
రున్న ఒకరికొకరు దర్శించినమాత్రంబున శిగ్గుకలుగునన్నడు అపేక్షగలుగునా
అపేక్ష లేకపోతే పుత్రులను పుద్భవిస్తు రాయోచించగా నముసారచింతనువినబై
రంగమైనసిగ్గు లెరాకంబునయొకటియున్ను లేదు.

౭౦. పుణ్యమంతయు గూడి పురుషుడై జన్మించె!

పాపవశమునబుట్టె పరగనతియు!

కష్టమాసతియనికనియు రోయరెలోగ!

విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ ముందు జన్మంబున చేసిన పుణ్యవశంబున పురుషజన్మము మనకుగ
లిగెను ముందు జన్మంబున చేసిన కర్మవశమువల్ల స్త్రీజన్మము లభించినది పాపకర్మ
ముకల్ల లభించిన స్త్రీజన్మముయని యెరిగి యింకయు స్త్రీపై యపేక్ష చేందుల

యోగ్యమాపాకర్మములు చేసి తేమనకున్న స్త్రీ జన్మమున చ్చునని తెలియజాల
రాపాపము వల్ల కలిగిన స్త్రీ జన్మమును వెరచినిలువండి.

౭౧. కాంత మేనుజూచి కలవరపడియేను!

కడుపులెఱానిరోత కానలేరు!

యింతరోత బ్రతుకు యీ దేహ మేలయా!

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమా॥

తా॥ స్త్రీలరూపమును చూచి యేలయిష్ట పడుతున్నా రుక! దేహంబు
నయేమియున్నది పైచర్మముమూసియున్నదిగాని యికవేరులేదు ఆచర్మము
నుజూచియే బ్రతుకెందెదరు కడుపులెఱాపలయుండు మర్గంధమును కనిపెట్టు
ము మర్గంధముగల యీ దేహమును, అపేక్ష బడి జీవిండు బకుయిదియొక జీవ
నమావదలుము ఆ దేహమును జూచి అపేక్ష జెందవద్దు.

౭౨. కల్లుకిచ్చునట్లు చల్లకిచ్చుగ లేరు!

కొల్లకిచ్చునట్లు కడువలేరు!

పుల్లకిచ్చునట్లు పుణ్యానికియరయా!

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమా॥

రా॥ ఈలొకంబున మనుష్యులు మధుసానము చేయునట్టి ద్రవ్యము
మజ్జిగ, పెరుగు యిటువంటిమంచివస్తువులకు శైలవుచేయుటకు మనస్సుయొక
ప్పుడున్నురానేరదు. ద్రవ్యముచేర్చిబెట్టి దొంగలకున్ను వృధావేష్యమునకు
న్ను శైలవుజేయునట్టిద్రవ్యముతాను తినజాలరు వేష్యమొదలయిన దుర్విష
యములకు శైలవుచేయునట్టి ద్రవ్యమునర్విషయమునకు యొకప్పుడున్ను శై
లవుచేయుచాలదు యనిభావము.

౭౩. సతిసుతు లిద్దరుకూడా!

సతియిరుకడ పవ్వళించిచచ్చులు ముట్టె!

పతిజూడమీదిమాంసము!

సుతుడంతలపాలు ప్రేమజూచుర వేమా॥

తా॥ శిశువున్న నాయకుడున్న యొక స్త్రీని మధ్యనుంచి యిరువ్ర
క్కలశయించి సంతోషపార్వ చేతనాయకుడు పయోవ్రతచయింకిమామి
నగెడ్డయని మన బునదలచుతును శిశువునంటివాటియందుండు పాలును పా
వము చేతుడు టిలాగుతత్వముల బట్టి వెరువకుండగ జ్ఞానపాలు తాగవలెను.

౭౪. పతిసుతులిద్దరుకూడా!
నతియొద్దనువవ్వళించినంతనదృష్టికొ!
సుతుడంటినపాలూరును!

పతియంటినయెల్లతావువదనకువేమా॥

తా॥ పతియున్నమత్రుడున్నయిద్దరున్నస్త్రీకిరెండుప్రక్కలబవ్వ
ళించగానంతోషమైనపార్శ్వతోపుత్రుడు నైనభారముసుయంటగాపాలు పుబ
రియగునునతియంటగాదేహమాద్యంతము తాన జ్వరము యధికరించును
యనిభావము.

౭౫. నన్నులువరనతికొప్పిన!
కన్నులగనుపావదృష్టిగలియడమునువే!
నను... ..డిచిన!

...డవలయునహజమువేమా॥

తా॥ ఇతరమైనస్త్రీలయొక్కకుంభమందముజూచిమనస్సువికారము
కొనిదుర్యోధనజెందియుందురుముందుగానేమనముపాలుశ్రాగిన కుంభమని
యోచించినిలచి తెబాగుఅటుయోచించినిలచి తెమనకుయొకప్పుడున్న తాప
జ్వరముగలుగను!

౭౬. పడయనేర్చినలంజె బంగారమాళించు!
జూడకువలచునా మహిమకాళ!
కొరకనేర్చినబట్టెగోగికితె చేవునా!
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ వ్యతిచార్వరము చేసి ద్రవ్యము సంపాదించు వేశ్యద్రవ్యము
సంపాదించుగానిమనయొక్కవ్యర్థమూటలకు మోహించివచ్చునా అంద
రినిగొరుకునట్టియెనుప వాటిని గోకితితే కొరకకమానునాయని భావము.

౭౭. కటుడుతాకివేసివిడచి కెట్టినలంజె!
బీదవిటునిదగిలి ప్రియముచేయు!
కుప్పలోనిచొప్పకుక్కకన్నట్లాయ!
శ్వదాభిరామ వినురవేమా॥

తా॥ కుప్పయంటిండు పాదరక్షనుజూచి ఈక్కయైనది ఎంతటి
ప్రియతో కప్పుకొని సంతోషించునోఅలాగుపురుషునివద్దనుండి కెబ్బలు

